

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-2-141 (Devralma)
Karar Sayısı : 11-25/476-145
Karar Tarihi : 21.04.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: E. Ebru ÖZTÜRK, Hatice YAVUZ

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN

: - Atlas Elektronik GmbH
- Systems Sunlight S.A.
Temsilcileri: Efser Zeynep ERGÜN- Av. Meryem Kübra ŞIVGIN
Büyükdere Cad. No:127 Astoria A Kule Kat:6-26-27
34394 Esentepe / İstanbul

D. TARAFLAR

: - Atlas Elektronik GmbH
Feldstrasse 172 22880 Wedel ALMANYA
- Systems Sunlight S.A.
23rd km of National Road Athens-Lamia, 14565 Agios Stefanos
Attica YUNANİSTAN

E. DOSYA KONUSU: Systems Sunlight S.A.'nın bağlı ortaklığı Advanced Lithium Systems Europe SA'nın %49 oranında hissesinin Atlas Elektronik GmbH'e devri ile Advanced Lithium Systems Europe SA'nin ortak girişime dönüşmesi işlemine izin verilmesi talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 23.03.2011 tarih ve 2229 sayı ile giren ve eksiklikleri en son 4.4.2011 tarih, 2558 sayılı yazı ile tamamlanan bildirim üzerine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 2010/4 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri çerçevesinde düzenlenen 15.04.2011 tarih ve 2011-2-141/Öİ-11-189.EÖ sayılı Ön İnceleme Raporu, 18.04.2011 tarih ve REK.0.06.00.00-120/223 sayılı Başkanlık Önergesi ile 11-25 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; bildirim konusu devralma işleminin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi bir devralma işlemi olduğu; söz konusu işlemin 4054 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanun"un 7. maddesi anlamında hakim durum yaratan veya mevcut bir hakim durumu güçlendiren ve böylece ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran bir işlem olmadığı, dolayısıyla işleme izin verilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İşleme İlişkin Bilgiler

50 Bildirim konusu işlem; deniz kuvvetlerinde kullanılan elektronik sistemlerin tedarikçisi olan Atlas Elektronik GmbH (Atlas) ile akü ve enerji üretim sistemlerinin tasarımı, üretim ve dağıtım alanında faaliyet gösteren Systems Sunlight S.A. (Sunlight) tarafından merkezi Yunanistan'da bulunacak olan yeni bir ortak girişimin oluşturulmasına ilişkindir. Dosya mevcudu bilgilere göre, söz konusu ortak girişim Sunlight'ın tamamına sahip olduğu bağlı ortaklığı Advanced Lithium Systems Europe SA (ALSE)'den oluşturulacak ve ünvanı ALSE olarak kalmaya devam edecektir.

60 Sunlight, kendisinin lityum-iyon teknolojlili akülerin geliştirilmesine, üretim ve pazarlamasına ilişkin tüm fikri mülkiyet haklarını, know-how'ı, akdi ilişkilerini ve diğer varlıklarını halihazırda pazarda faal durumda olmadığı belirtilen ALSE'ye devretmiştir. Bildirim konusu işlem ile Atlas, ALSE'nin %(.....) oranında hissesini devralarak ortak girişime taraf olacak ve şirkete ilave finansman sağlayacaktır.

Dosya mevcudu bilgilere göre devralma işlemi ile, Atlas henüz üretim ve tedarik alanında faal olmadığı yeni bir pazara (üçüncü taraflara torpido akülerinin tedariki) girmek, Sunlight ise lityum-iyon bazlı aküler segmentinde yeni araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunma kabiliyetini artırmak istemektedir. Ayrıca taraflar, işlemin uzun vadede, savunma sanayi, uzay uygulamaları ve özel otomobiller alanındaki ileri uygulamalarda inovasyona imkan vermesini beklemektedir.

70 Bildirim konusu işlem, Atlas ve Sunlight arasında imzalanan Hissedarlık Sözleşmesi çerçevesinde gerçekleştirilecektir. İşlem sonrasında Atlas ve Sunlight, ALSE'nin sermayesinde sırasıyla %(.....) ve %(.....) oranında paya sahip olacak ve ortak girişimi müştereken kontrol edeceklerdir.

H.2.Taraflar

H.2.1.Devralan Taraf: Atlas

80 Atlas, denizaltılar ve su üstü muharip gemileri için çeşitli sonarlar ve sensörler, komuta ve kontrol sistemleri, mayın sistemleri, insansız su altı araçları, telsiz ve haberleşme teçhizatı ve deniz silahları üretmekte ve satış sonrası destek hizmeti vermektedir. Deniz silahları alanında Atlas'ın faaliyetleri ağır torpidoların tasarım ve üretimiyle sınırlı olup, şirketin torpido aküleri pazarında üretim ya da tedarik faaliyeti bulunmamaktadır. EADS Deutschland GmbH (EADS Dtl), Atlas'ın %49 hissesine, ThyssenKrupp Technologies Beteiligung GmbH (TKT) %51 hissesine sahiptir. Atlas'ın ana grupları olan EADS Grubu ve TK Grubu'nun da torpido aküleri üretimi faaliyeti bulunmamaktadır.

90 EADS Dtl., EADS N.V. (EADS) tarafından kontrol edilen EADS şirketler grubuna (EADS Grubu) bağlıdır. EADS'nin merkezi Hollanda, Leiden'de bulunmaktadır. EADS'daki %(.....) oranındaki hisseleri Sogea ve Daimler Aerospace GmbH & Co. KG'nin elinde bulunmaktadır. Bu iki teşebbüs, Hollanda kanunlarına göre tesis edilmiş bir akdi ilişki çerçevesinde EADS üzerinde ortak kontrole de sahiptir. EADS'ın hisselerinin %(.....)'i, yine bir akdi ilişki tarafı olan SEPI'nin elinde bulunmaktadır. Şirket hisselerinin %(.....)'i ise borsada işlem görmektedir. EADS, global olarak bağlı ortaklıklar ve ofislerden oluşan bir ağ üzerinden ve beş iş dalında (airbus, eurocopter, astrium, savunma & güvenlik ve diğer işler) faaliyet göstermektedir. Sualtı deniz silahları sektöründe EADS Grubu, sadece EADS'in Atlas'taki %(.....) hissedarlığı yoluyla faaliyet göstermektedir.

Atlas'ın diğer hissedarı olan TKT ise, TK Grubu'nun ana şirketi olan ThyssenKrupp AG (TK)'nin %100 bağlı ortaklığıdır. TK'nin hisseleri borsada işlem görmekte ve herhangi bir üçüncü tarafça kontrol edilmemektedir. TK Grubu, 80'den fazla ülkede çelik, endüstriyel mallar ve hizmetler alanında faaliyet gösteren çeşitli bağlı ortaklıkları işletmektedir. TK Grubu da deniz silahları sektöründe sadece Atlas'taki %(. ....) hissedarlığı ile faaliyet göstermektedir. Atlas'ın Türkiye'de herhangi bir bağlı ortaklığının bulunmadığı belirtilmektedir.

H.2.2. Devreden Taraf: Sunlight

100 Dosya mevcudu bilgilere göre Sunlight, Yunanistan'da ve yurtdışında akü ve enerji üretim sistemlerinin tasarımı, üretimi ve dağıtımını alanında faaliyet göstermektedir. Sunlight, tüketici ürünleri için olduğu kadar ulaştırma, telekomünikasyon, savunma, inşaat ve altyapı sektörlerinde endüstriyel uygulamalar için de akü üretmektedir. Savunma sektöründe Sunlight, torpidoların yanı sıra telsizler, telekomünikasyon merkezleri, GPS/uydu haberleşme sistemleri, gece görüş cihazları/lazerli menzil tespit cihazları, tanksavar silahlar, zırhlı araçlar, tanklar, mayın dedektörleri, güç kaynağı sistemleri, denizaltılar, uçaklar, helikopterler, yer tespit vericileri, kesintisiz güç kaynakları (UPS), jeneratörler ve endüstriyel redresörler için de aküler üretmektedir.

110 Sunlight'ın tek hissedarı, gerçek kişi Panos Germanos'tur. Panos Germanos, Sunlight'ın yanı sıra, Orta ve Doğu Avrupa, Asya ve Afrika'da perakende, telekomünikasyon ve IT dağıtım sektörlerinde faaliyet gösteren diğer çeşitli şirketlerin (Germanos Grubu) sahibi veya önemli hissedarı konumundadır. Sunlight, Germanos Grubu'nun savunma sektöründe faaliyet gösteren tek şirkettir. Sunlight'ın Türkiye'de herhangi bir bağlı ortaklığı bulunmamaktadır.

Sunlight'ın, Atlas'a (orijinal ekipman düzeyinde ve Atlas torpidoları kullanan donanmalara ardıl pazar düzeyinde) gümüş-çinko esaslı tatbikat torpido aküleri sattığı ve bu faaliyetlerin ALSE'nin kurulmasından sonra da devam edeceği bildirilmiştir. Bu bağlamda Sunlight, ALSE ile aynı pazarda faaliyette bulunmaktadır.

H.2.3. Üzerinde Ortak Girişim Kurulan Taraf: ALSE

120 Sunlight, kendisinin lityum-iyon teknolojisine dayalı akülerin geliştirilmesine, üretim ve pazarlamasına ilişkin tüm fikri mülkiyet haklarını, know-how, akdi ilişkilerini ve diğer varlıklarını ALSE'ye devretmiştir. Dosya mevcudu bilgilere göre, Atlas ve Sunlight tarafından kurulacak ve yeni nesil, lityum-iyon esaslı tatbikat torpido akülerini tedarik edecek olan ALSE, tatbikat torpido akülerini, orijinal ekipman (OEM) müşterilerine ve donanmalar/ulusal hükümetler gibi ardıl pazar müşterilerine tedarik edecektir. Ortak girişimin Almanya'da bir bağlı ortaklığı bulunacaktır.

H.3. İlgili Pazar

H.3.1. İlgili Ürün Pazarı

130 Bildirim konusu işlem, torpido üreticilerine yaygın olarak satılan tatbikat torpido akülerinin üretim ve dağıtımını alanında faaliyet gösterecek bir ortak girişimin kurulmasına ilişkindir. Dosya mevcudu bilgilere göre, tali (tatbikat) torpido aküleri, teknik özellikleri (örneğin enerji yoğunluğu) ve ürün özellikleri itibarıyla ana (muharip) torpido akülerinden farklıdır. Tatbikat torpido aküleri, ana torpido akülerine göre boyut ve kapasite itibarıyla daha küçük olmakla birlikte yeniden şarj edilebilir ve tekrar kullanım için uygundur. Tatbikat torpido aküleri, içerisine tatbikat hücrelerinin entegre edildiği bir akü mahfazasından oluşmaktadır. Tatbikat hücreleri kullanıldıktan sonra akü mahfazasından ayrılabilir, çıkarılabilir ve aynı akü mahfazasını ve bağlantılarını kullanarak yeni

140 hücrelerle değiştirilebilir. Muharip torpido aküleri ise sadece tek kullanımlıktır ve tamamen bakım gerektirmez özelliktedir.¹ Ayrıca, muharip torpido aküleri, uzun bir süre depolandıktan sonra dahi, dahili komple elektrolit enjeksiyon sisteminin çalışmasından sonra saniyeler içerisinde gereken gücü sağlamak için daha yüksek bir enerji yoğunluğuna sahiptir.

150 Tatbikat torpido aküleri alanında gümüş-çinko ve lityum-iyon torpido aküleri ikame akülerdir.² Her iki akü türü de tatbikat torpidolarında kullanılmak üzere tasarlanmıştır ve sadece kalite bakımından farklılık göstermektedir. Gümüş-çinko torpido aküler, ilk kullanımından itibaren 12 aylık bir süre içerisinde 10 kez yeniden şarj edilebilirken, yeni lityum-iyon esaslı aküler, beş yıla kadar çıkabilen uzun bir ömür boyunca 500-1000 defadan fazla yeniden şarj edilebilecektir. Ayrıca, lityum-iyon akülerin enerji yoğunluğu gümüş-çinko akülerinkinden beş kat daha fazladır. Yeni lityum-iyon aküler, 4-6 hafta boyunc

160 Günümüzde, lityum-iyon tatbikat torpido aküleri pazarda henüz bulunmamaktadır. ALSE, son yıllarda bir prototip geliştirmiştir ve SAFT halen Fransız savunma grubu DCNS ile birlikte, ağır torpidolarda kullanılmak üzere lityum-iyon esaslı tatbikat torpido aküleri geliştirmektedir.

160 Tatbikat torpido aküleri genellikle ağır ve hafif torpidolarda kullanılabilir. Bildirim konusu işlem, sadece ağır torpidolarda kullanılmak üzere tasarlanmış akülerin üretimiyle ilgilidir. Ancak, lityum-iyon teknolojisinin gelecekteki gelişimi dikkate alındığında ALSE'nin de orta vadede hafif torpidolarda kullanıma yönelik tatbikat aküleri üreteceği öngörülmektedir.

Yukarıda belirtilen nedenlerle, dosya bakımından ilgili ürün pazarı "*tatbikat torpido aküleri pazarı*" olarak belirlenmiştir.

Ortak girişim taraflarından Atlas, ALSE'nin faaliyet göstereceği tatbikat torpido aküleri pazarında faaliyet göstermemekle birlikte, bu pazar ile dikey ilişkili olan ağır torpido üretim pazarında faaldir.

Bu çerçevede etkilenen pazarlara yönelik olarak ilgili ürün pazarları "*tatbikat torpido aküleri pazarı*" ve "*ağır torpido üretimi pazarı*" olarak belirlenmiştir.

H.3.2. İlgili Coğrafi Pazar

170 Devralma işlemi açısından, ilgili ürün pazarında, ülkenin herhangi bir bölgesindeki rekabet koşullarının diğer bölgelerden farklılık göstermemesi, rekabet koşullarının ülkenin tamamında homojen bir yapı sergilemesi nedeniyle dosya kapsamında ilgili coğrafi pazar "*Türkiye*" olarak belirlenmiştir.

¹ Dosya kapsamında elde edilen bilgilere göre mevcut durumda, Sunlight, Atlas'a ana ve tali torpido aküleri satan tek tedarikçidir. Atlas, gelecekte ana aküleri ve gümüş-çinko esaslı tali aküleri Sunlight'tan satın alacaktır. ALSE, sadece lityum-iyon esaslı tali akülerin tedarikini yapacaktır ve bu nedenle ana torpido akülerinin tedariki üzerinde bir etkisi yoktur.

² Günümüzde, tatbikat torpido aküleri ekseriyetle gümüş-çinko teknolojisine dayalıdır. Bir gümüş-çinko torpido aküsünde kullanılan etken malzemeler anot olarak kullanılan çinko (Zn) ve katod olarak kullanılan gümüş oksitler (AgO/Ag₂O). Aköz potasyum hidroksit (KOH), bu tip akülerde elektrolit olarak kullanılır. Lityum-iyon tatbikat torpido akülerinde ise etken anot malzemeleri grafit, nanokristalinler (amorflar) silisyum veya Li₄Ti₅O₁₂'dir. Katot ise çoğunlukla (LiCoO₂ (lityumkobaltoksit) gibi) lityum metal oksitleri, LiNiO₂, LiMn₂O₄ veya LiFePO₄ (lityum demir fosfat) içerir. Elektrolit non-aközdür ve etilen karbonat, propilen karbonat, dimetil karbonat, dietil karbonat veya LiPF₆ gibi çözülmüş lityum tuzları ile 1,2-dimetoksietan gibi aprotik çözeltilerden oluşur. Farklı katot ve anot malzemeleri ile elektrolitler bulunmaktadır; yukarıda verilenler sadece, halen kullanımda tercih edilen bir örnektir.

H.4. Değerlendirme

H.4.1. İşlemin Niteliği Açısından Yapılan Değerlendirme

2010/4 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" in 5. maddesinin 1. fıkrasına göre "Kontrolde kalıcı değişiklik meydana getirecek şekilde; a) İki veya daha fazla teşebbüsün birleşmesi ya da b) Bir veya daha fazla teşebbüsün tamamının ya da bir kısmının doğrudan veya dolaylı olarak kontrolünün, hisse ya da mal varlığının satın alınmasıyla, sözleşmeyle veya diğer bir yolla bir ya da daha fazla teşebbüs veya halihazırda en az bir teşebbüsü kontrol eden bir ya da daha fazla kişi tarafından devralınması" teşebbüsler arası birleşme ve devralma olarak kabul edilmektedir.

Dosya mevcudunda yer alan bilgilere göre, işlem öncesinde Sunlight'ın tam kontrolü altında bulunan ALSE hisseleri, Sunlight ve Atlas'ın sırasıyla %(.....) ve %(.....) oranında hisse sahibi olacağı yeni ortak girişime devredilecektir. Söz konusu devir işlemi ile Sunlight ve Atlas, ALSE üzerinde ortak kontrol hakkına sahip olacaktır.

2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin 3. fıkrasında "Bağımsız bir iktisadi varlığın tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getirecek bir ortak girişimin oluşturulması bu maddenin 1. fıkrasının (b) bendi kapsamında bir devralma işlemi olarak kabul edilmektedir." düzenlemesi yer almaktadır. Bu çerçevede, bir ortak girişimin Tebliğ kapsamında bir devralma olarak değerlendirilebilmesi için "ortak kontrol" ve "tam işlevsellik (bağımsız iktisadi varlık)" koşullarını taşıması gerekmektedir.

Ortak Kontrol: Dosya mevcudu bilgilere göre, ALSE'nin kurumsal organları, (i) yönetim kurulundan (Kurul) ve (ii) hissedarlar genel kurulundan (genel kurul) oluşacaktır. Gündelik işler ALSE'nin aynı zamanda Kurul üyesi de olan genel müdürü tarafından yürütülecektir. Beş üyeden oluşacak olan Kurul, ALSE'nin kurumsal malvarlığını yönetmek ve şirketi temsil etmekle sorumlu olacaktır. Atlas ve Sunlight, Kurulun bir üyesini ortaklaşa aday gösterecek ve her biri ikişer yönetim kurulu üyesini kendisi aday gösterme hakkına sahip olacaktır. Kurulun ortaklaşa atanan üyesi ALSE'nin yönetim kurulu başkanı ve genel müdürü olacaktır. Hissedarlık Sözleşmesi'nin 15.6. maddesine göre, Kurul kararları için şahsen veya vekaleten hazır bulunan üyelerinin 4/5 çoğunluk oyu gerekecektir. Herhangi bir Kurul toplantısında hazır bulunan Kurul üyelerinin sayısı hiçbir zaman için üçten az olamayacak ve her bir Kurul üyesi birden fazla başka Kurul üyesini temsil edemeyecektir.

Dosya mevcudu bilgilere göre, ALSE'nin yüksek organı olduğu belirtilen genel kurulun sorumlu olduğu spesifik konular şöyledir: (i) yıllık ve orta vadeli işletme planlarının ve bütçenin onaylanması; (ii) üçüncü taraflarla toplam satış hacmi 0,1 milyon Avro üzerinde olan tüm teklifler/projeler; (iii) 0,5 milyon Avro üzerinde yükümlülük içeren kira sözleşmeleri; (iv) Ana Sözleşmenin tadili ve (v) kayıtlı sermayenin tadili. Söz konusu bu hususlarda karar alınması için genel kurulda temsil edilen oyların %87'sinin çoğunluğu, diğer tüm kararlarda ise %65'lik bir çoğunluk gereklidir. Bu nedenle, genel kurulun her kararı için hem Atlas'ın hem de Sunlight'ın ortak mutabakatının gerekli olduğu anlaşılmaktadır.

Dosya mevcudu bilgilere göre, Atlas ve Sunlight, ALSE'nin stratejik iş konularında birlikte karar verecektir. ALSE'deki hisseleri oranında, hem Atlas hem de Sunlight, genel kurulda, ALSE'nin yıllık ve orta vadeli işletme planının ve bütçesinin kabul edilmesini bloke edebilir. Ayrıca, Kurul'da hem Atlas hem de Sunlight, Kurul kararlarında 4/5 çoğunluk aranması nedeniyle, nisbeten küçük ölçekli sözleşmelerin imzalanmasını da bloke edebilecektir. Bu veto hakları, hem Atlas'ın hem de Sunlight'ın ALSE'nin stratejik iş davranışı üzerinde belirleyici nüfuza sahip olmasını mümkün kılmaktadır. Kurulacak

olan ALSE'nin yönetim ve karar alma biçimine ilişkin belirtilen bu bilgiler ışığında, ortak girişim üzerinde tarafların ortak kontrol hakkına sahip olacağı anlaşılmaktadır.

230 Bağımsız İktisadi Varlık Olma: Bir ortak girişimin 2010/4 sayılı Tebliğ kapsamında değerlendirilebilmesi için gerekli diğer koşul, ortak girişimin bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkmasıdır. Ortak girişimin bağımsız bir iktisadi varlık olarak kabul edilebilmesindeki en önemli ölçüt ise, söz konusu ortak girişimin faaliyetlerini ana teşebbüslerden bağımsız olarak gerçekleştirip gerçekleştirmediğidir. Pazara bizzat girmeden ana teşebbüslerin faaliyet alanları içinde ar-ge, üretim gibi bir işlev üstlenmiş olan ortak girişimler tam işlevsel olmayan ortak girişim olarak değerlendirilmekte, tam işlevsel bir ortak girişim için bağımsız bir teşebbüsün tüm işlevlerini uzun süreli olarak gerçekleştirilmesi koşulu aranmaktadır. Bağımsızlık koşulunun bir başka boyutu ise ortak girişimin ticari faaliyetlerini sürdürürken kullandığı taşınır-taşınmaz malların, personelin, mali kaynakların, yönetimin, kısaca ticari faaliyetin sürdürülebilmesi için gerekli olan kaynakların ortak girişim bünyesinde toplanmış olması olarak değerlendirilmektedir.

240 Dosya mevcudu bilgilere göre, bildirim konusu işlem neticesinde ALSE, cirosunun %(.....)'ini üçüncü taraf müşterilerden (yani Atlas veya Sunlight dışındaki müşterilerden) elde edecektir. ALSE'nin, torpido aküleri tedarikine ilişkin faaliyetlerini bağımsız olarak gerçekleştirmek için gündelik faaliyetlere özel bir yönetime ve finans, personel ve (maddi veya maddi olmayan) varlıklar dahil olmak üzere yeterli kaynaklara sahip olacağı bildirilmiştir. Bununla birlikte Sunlight'ın, kendi üretim tesisinin bir kısmını ALSE'ye kiralayacağı ve ALSE'ye ilave mühendislik desteği ve muhasebe/vergi ve ayrıca diğer idari hizmetleri (IT, lojistik/kontrat yönetimi) temin edeceği ve bunlar için ALSE'nin, Sunlight'a yıllık kira ve hizmet bedeli ödeyeceği belirtilmiştir. (.....) aylık bir dönemden sonra ALSE'nin, ticari açıdan uygun olduğu takdirde Sunlight ile yaptığı hizmet sözleşmelerini tek taraflı olarak sona erdirebileceği ve yerine kendi destek kadrosunu oluşturabileceği bildirilmiştir. Bu bağlamda, ALSE'nin bağımsız bir teşebbüs olarak faaliyet göstereceği anlaşılmaktadır. Ortak girişimin kalıcı olması hususuna ilişkin olarak; Hissedarlık Sözleşmesi, (.....) tarihine kadar devam edecek olan bir ilk süreye sahip olacaktır. İşletme planında belirtildiği üzere ALSE, Atlas ve Sunlight'a kısa süreliğine ar-ge ve mühendislik hizmetleri temin edecek ve ilk tatbikat torpido akülerini bu yıl itibarıyla (ya da en geç önümüzdeki yıl ortalarında) üretecek/satacaktır. Teşebbüsün 2012/2013 itibarıyla üretim ve satışlarını önemli ölçüde arttıracığı, yeni lityum-iyon teknoloji torpido tatbikat aküleri için Alman düzenleyici kurum izninin bu yıl alınmasının beklendiği belirtilmiştir.

250 Bu tespitler çerçevesinde bildirim konusu işlemin 2010/4 sayılı Tebliğ kapsamında değerlendirilmesi gereken bir ortak girişim olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

H.4.2. Bildirim Yükümlülüğü Açısından Yapılan Değerlendirme

260 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin 1. fıkrası "Bu Tebliğ'in 5. maddesinde belirtilen bir birleşme veya devralma işleminde;

- a) İşlem taraflarının Türkiye ciroları toplamının yüz milyon TL'yi ve işlem taraflarından en az ikisinin Türkiye cirolarının ayrı ayrı otuz milyon TL'yi veya
- b) İşlem taraflarından birinin dünya cirosunun beş yüz milyon TL'yi ve diğer işlem taraflarından en az birinin Türkiye cirosunun beş milyon TL'yi,

aşması halinde söz konusu işlemin hukuki geçerlilik kazanabilmesi için Kuruldan izin alınması zorunludur." hükmüyle hangi tür birleşme ya da devralma işlemlerinin Rekabet Kurulu'nun iznine tabi olduğunu belirlemektedir.

270 Dosya mevcudu bilgilere göre, ortak girişim taraflarının kontrolünü elinde bulunduran EADS, TK ve Germanos Grubu'nun 2009 Mayıs-2010 Mayıs dönemine³ ilişkin dünya ve Türkiye ciroları aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 1: 2009 Mayıs-2010 Mayıs Yılı Ciro Bilgileri⁴

Teşebbüs Adı	Türkiye Ciro (TL)	Dünya Ciro (TL)
EADS	(.....)	(.....)
TK	(.....)	(.....)
Germanos Grubu	(.....)	(.....)

Tablodan, işlem taraflarının Türkiye ciroları toplamının yüz milyon TL'yi ve işlem taraflarından ikisinin de Türkiye cirolarının ayrı ayrı otuz milyon TL'yi aştığı görülmektedir. Bu çerçevede dosya konusu işlem 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendi hükmü uyarınca Rekabet Kurulunun iznine tabi bir işlemdir.

H.4.3. 4054 Sayılı Kanun'un 7. Maddesi Açısından Değerlendirme

280 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinin "Bir ya da birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya veya hakim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması hukuka aykırı ve yasaktır" hükmü uyarınca bir pazarda hakim durum doğuran ya da mevcut bir hakim durumu güçlendiren ve bunun sonucunda rekabetin önemli ölçüde azalmasına yol açan birleşme ve devralmalar yasaklanmaktadır.

290 Yukarıda belirtildiği üzere, ortak girişim taraflarından Sunlight, halihazırda tatbikat torpido aküleri üretimi ve dağıtım alanında faaliyet göstermektedir ve bildirim konu işlemin tamamlanmasından sonra da gümüş-çinko esaslı torpido aküleri (ana ve tali torpido aküleri) üretmeye devam edecektir. Bugüne kadar Sunlight'ın, sadece Atlas'a veya Atlas torpidolarını kullanan donanmalara tatbikat aküsü sattığı belirtilmiştir. Sunlight'ın 2006-2010 yıllarına ilişkin Atlas torpidolarında kullanılan ve toplam torpidolar açısından uluslararası pazar payları aşağıdaki gibidir:

Tablo 2: 2006-2010 Dönemi Tatbikat Torpido Aküsü Pazarında Uluslararası Pazar Payları

Firma Adı	Atlas torpidoları için tatbikat torpido akülerinin satışı		Toplam tatbikat torpido aküsü pazarı
	Hacim	Pay (%)	Pay (≈%)
Sunlight	(.....)	(.....)	(.....)
SAFT	(.....)	(.....)	(.....)
HBL/High Energy (Hindistan)	(.....)	(.....)	(.....)
Yardney ⁵	(.....)	(.....)	(.....)
BST	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	(.....)	(.....)	(.....)

³ Tarafların 2010 yılı ciro verisinin 2011 yılı Haziran ayında yayınlanacağı belirtilmiştir. Bu nedenle 2009 Mayıs-2010 Mayıs dönemi ciro bilgisi dikkate alınmıştır.

⁴ Dosya mevcudu bilgilere göre, ciro tutarları € bazında verilmiştir. Söz konusu tutarlar TL'ye çevrilirken, 2010 yılı T.C. Merkez Bankası ortalama Euro alış kuru olan 1 Euro=1,98935 TL değeri kullanılmıştır.

⁵ Dosya kapsamında Yardney Technical Products Inc. (Yardney)'in (ABD), Atlas torpidoları bulunan donanmalara 2006 öncesinde gümüş-çinko tatbikat aküleri sattığı belirtilmiştir. Ayrıca Sunlight'ın, Yardney ve BST Systems Inc. (BST) (ABD) şirketlerini de uluslararası tatbikat torpido aküleri pazarında kendisinin (potansiyel) rakipleri olarak gördüğü bildirilmiştir.

300 Dosya kapsamında, Sunlight'ın bugüne kadar Türk Deniz Kuvvetlerine doğrudan satış yapmadığı belirtilmiştir. 2006 yılında Türk Deniz Kuvvetlerinin özel isteği üzerine Atlas tarafından (.....) adet tatbikat torpido aküsü sağlanmış, ancak o tarihten itibaren herhangi bir satış olmamıştır. Tarafların tahminlerine göre, Türk donanması tatbikat torpido akülerini üçüncü kişi tedarikçilerden ve (.....) firmasından tedarik etmiştir. Ayrıca, Türkiye'de tatbikat torpido aküsü ve torpido üreten herhangi bir yerli firmanın bulunmadığı belirtilmiştir⁶.

Kurulacak olan ortak girişimin Sunlight'ın üretim tesisinin bir kısmını kiralayarak ilgili pazarda mevcut durumda bir kapasite artışı yaratmayacağı, ortak girişimin diğer tarafı olan Atlas'ın ilgili pazarda faaliyet göstermemesi ve Sunlight'ın ise Türkiye'deki sınırlı ve dolaylı satışı dikkate alındığında tatbikat torpido aküsü pazarında hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığı düşünülmektedir.

310 Ortak girişimin diğer tarafı olan Atlas ve Atlas'ın kontrolünü elinde bulduran teşebbüslerin ALSE'nin faaliyet alanı olan tatbikat torpido aküsü pazarında herhangi bir faaliyeti bulunmamaktadır. Ancak Atlas, ALSE'nin faaliyet göstereceği tatbikat torpido aküleri pazarı ile dikey ilişkili olan ağır torpido üretim pazarında faaldir. 2006-2010 yıllarında ağır torpido üretimi pazarında Atlas ve rakiplerinin uluslararası pazar payları aşağıdaki gibidir:

Tablo 3: 2006-2010 Dönemi Ağır Torpido Pazarındaki Global Üretim Hacimleri ve Pazar Payları

Teşebbüs Adı	Üretim (adet)	Pazar Payı (≈%)
Atlas	(.....)	(.....)
BAE Systems	(.....)	(.....)
Raytheon	(.....)	(.....)
Gidopribor	(.....)	(.....)
WASS	(.....)	(.....)
Toplam	(.....)	(.....)

Ayrıca, Rus ve Çinli üreticilerin de global pazarda yeni oyuncu oldukları ve giderek daha fazla giriş yaptıkları belirtilmiştir.

320 Dosya mevcudu bilgilere göre, Türk ihaleleri kapsamında ise Atlas, Türk Deniz Kuvvetlerine 1999-2000 yıllarında (teslimatlarının 2000-2005 yıllarında yapıldığı) ihalenin ilk partisi olarak (.....) adet DM2A4 model torpido satmıştır⁷. Ayrıca halen devam eden ihalelerde Atlas'ın diğer teklif sahipleriyle rekabet ettiği de belirtilmiştir. Dosya kapsamında, tüm önde gelen tatbikat torpido aküsü üreticilerinin genellikle torpido üreticisi tarafından temin edilen torpidoya özgü şartnameler ve tasarımlara dayanarak akü türleri üretebilecek kabiliyette olduğu belirtilmiştir. Bu durumun, alıcı konumundaki torpido üreticilerinin torpido akü üreticilerine karşı gücünü artırdığını söylemek mümkündür.

Bununla birlikte, Türk donanmasının halihazırda birçok satıcıdan satın almış olduğu torpido modellerine sahip olduğu; gerek torpidolar ve gerekse tatbikat torpido akülerine yönelik alıcıların hükümetler olması nedeniyle, yüksek alıcı gücüne sahip oldukları belirtilmektedir. Söz konusu alıcı tarafların genellikle sıkı mali kısıtlamalara tabi olmalarının ömür boyu maliyet hesabı yapmalarına neden olduğu ve akü üreticileri

⁶ Dosya kapsamında, Ankara'da bulunan EKO İthalat İhracat Acentalık Danışmanlık Limited Şirketi (EKO) unvanlı bir şirketin, web sitesinde tatbikat torpido aküsü üretiminde bulunacağını ve bunun SAFT tasarımı ile olacağını belirttiği ancak, EKO'nun 2006-2010 yılları arasında herhangi bir şekilde tatbikat torpido aküsü üretmediği bildirilmiştir.

⁷ Son beş yılda Türk Donanmasına başka herhangi bir torpidonun satılmadığı bildirilmiştir.

330 tarafından yapılacak fiyat artışının ömür boyu maliyetlerde artışa yol açması nedeniyle torpido üreticisinin ihaleyi kazanmasını zorlaştıracak ifade edilmektedir.

Yukarıda yer verilen bilgiler çerçevesinde, ağır torpido pazarına ilişkin pazar yapısı, alıcı gücü ve rakiplerin varlığı altında söz konusu pazarda da hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığı kanaatine varılmıştır. Ancak, Sunlight ve ALSE'nin faaliyet alanları arasında örtüşme bulunması nedeniyle, devir işlemi ile kurulacak ortak girişimin Kanun'un 4. maddesi anlamında bir koordinasyon riski taşıyıp taşımadığı hususu değerlendirilmelidir.

340 Savunma sektöründe Sunlight, torpidolar için olduğu kadar telsizler, telekomünikasyon merkezleri, GPS/uydu haberleşme sistemleri, gece görüş cihazları/lazerli menzil tespit cihazları, tanksavar silahlar, zırhlı araçlar, tanklar, mayın detektörleri, güç kaynağı sistemleri, denizaltılar, uçaklar, helikopterler, yer tespit vericileri, kesintisiz güç kaynakları (UPS), jeneratörler ve endüstriyel redresörler için de aküler üretmektedir. Ayrıca Sunlight, bildirim konusu işlem sonrasında tatbikat torpido akülerinin alt dalı olan lityum-iyon aküsü yerine sadece gümüş-çinko torpido aküsü üretmeye devam edecektir. Bu açıdan değerlendirildiğinde, bu şirketlerin faaliyetlerinin tatbikat torpido aküleri pazarında kesişmekle birlikte, esasen farklı alt dallarda üretim yapacakları görülmektedir. Dosya kapsamında intikal eden ek bilgilerde ALSE'nin, tatbikat torpido akülerini, OEM müşterilerine ve ardıl pazar müşterilerine tedarik edeceği ve cirosunun

350 %(. ....)'ini üçüncü taraf müşterilerden (Atlas veya Sunlight dışındaki müşterilerden) sağlayacağı belirtilmektedir. Bu bağlamda, ALSE'nin içinde bulunduğu ekonomik bütünlükten bağımsız olarak kendi farklı sağlayıcı ve müşterileri ile faaliyetlerini sürdüreceği, dolayısıyla koordinasyon riskinin söz konusu olmayacağı kanaatine ulaşılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı "Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen

360 nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.